

ALAMPALGA MUUTUSE MÕJU SOOLISELE PALGALÕHELE EESTIS

TAUST

- Eestis on Euroopa Liidu suurim sooline palgalõhe. Eurostati andmetel oli Eestis naistöötajate brutotunnitasu 2020. aastal 21,8% madalam kui meestöötajatel. Euroopa Liidu keskmine oli 14,1%.
- Käesoleva analüüsi eesmärgiks oli hinnata alampalga muudatuse mõju soolisele palgalõhele ning üldisele ebavõrdsusele Eestis.
- Euroopa komisjon soovib töötasu alammäära tasemeks 50% riigi keskmisest palgast. Eestis vastas aga aastal 2020 töötasu alammäär vaid 41,1%le keskmisest palgast.
- Analüüsides kasutati kogu Eesti rahvastikku esindavat andmestikku aastate 2018 ja 2019 kohta, kokku analüüsiti mõlema aasta kohta üle 1,3 miljoni inimese andmeid. Alampalga muudatuse mõju hindamiseks kasutati poliitikameetmete mikrosimulatsiooni tööriista EUROMOD.

Uuringuraport: Aavik, K., Ubakivi-Hadachi, P., Raudsepp, M., Roosalu, T. (2020). Soolise palgalõhe vähendamine: mitmetasandiline kvalitatiivuuring. RASI toimetised nr 11. Tallinn: Tallinna Ülikool.

TULEMUSED

TÖÖTASU ALAMMÄÄRA KASVADES PALGALÕHE VÄHENEV

Kasutades kogu eesti rahvastikku esindavat andmestikku ja mikrosimulatsiooni tööriista EUROMOD, analüüsiti, mis juhtuks palgalõhega, kui tõsta töötasu alammäär 50%ni keskmisest palgast. Mikrosimulatsioonide tulemusel selgus, et töötasu alammäär ja sooline palgalõhe on negatiivses korrelatsioonis (vt joonis 1). See tähendab, et miinimumpalga tõustes sooline palgalõhe väheneb.

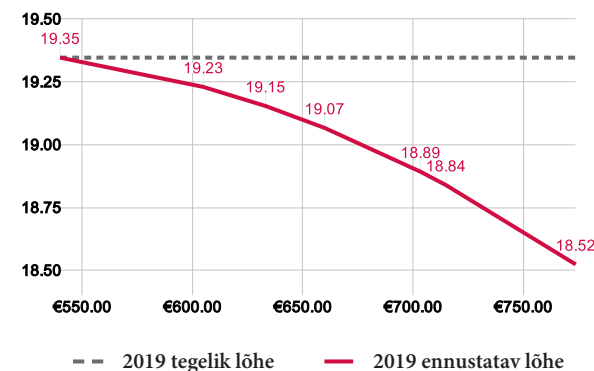
TÖÖTASU ALAMMÄÄR VÕIB PALGALÕHET VÄHENDADA ÜLE 0,5%

Analüüsi tulemused näitasid, et töötasu alammäära tõstmine Euroopa Komisjoni poolt soovitatud tasemeni 50% keskmisest palgast oleks aidanud soolist palgalõhet vähendada aastal 2018 veel täiendavad 0,42% ja aastal 2019 täiendavad 0,51%. Tegu on märkimisväärse langusega, arvestades, et sooline palgalõhe oli eelneva aasta palgalõhest 2018. aastal 2,9% väiksem ning 2019. aastal 0,9% väiksem (vt joonis 2). See tähendab, et töötasu alammäära tõus võib palgalõhe vähenemist oluliselt kiirendada.

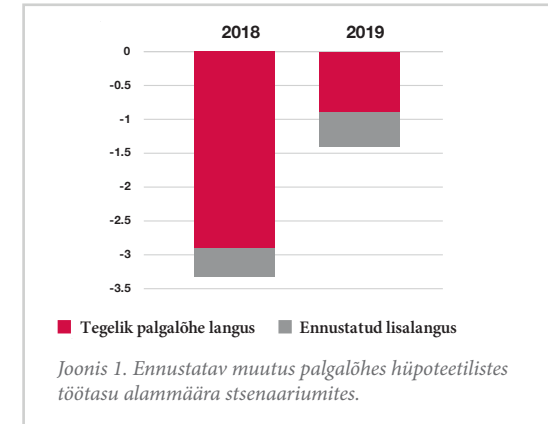
TÖÖTASU ALAMMÄÄRAL ON OLULINE MÕJU KA VAESUSELE

Töötasu alammäära tõus näitab ka otsest kasu absoluutse ja suhtelise vaesuse määra vähendamiseks. **Palgavaesus vähenes märkimisväärselt**, 2019. aasta stsenaariumis algselt 10,6%lt 9,5%le, juhul, kui töötasu alammäär oli ennustamudelil tõstetud 50%ni keskmisest palgast.

Sooline palgalõhe 2019. aasta hüpoteetilistes stsenaariumides

Joonis 2. Palgalõhe tegelik vähenemine aastast võrrelduna ennustatud lisavähennemise

Joonis 1. Ennustatav muutus palgalõhes hüpoteetilistes töötasu alammäära stsenaariumites.

EDASISED TEGEVUSED

- EUROMOD võimaldab hinnata töötasu alammäära tõusu otsest mõju sotsiaalse ebavõrdsuse näitajatele. Kaudsete mõjude hindamiseks tuleks eraldi hinnata ka mõju käitumuslikele näitajatele, näiteks tööhõivele.
- Käesoleva uurimuse tulemusena valmib avalikuks kasutamiseks digitaalne tööriist, mis võimaldab hinnata vabalt valitud miinimumpalga taseme mõju valitud sotsiaalsetele näitajatele.
- Sarnast metoodikat kasutades saab hinnata ka teiste maksu- ja toetuste reformide mõju soolisele palgalõhele ning teistele ebavõrdsuse ja/või vaesuse näitajatele.